

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2013-03-28
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
1135-13 E
Enhet 2:1

SÖKANDE

Preem Gas AB, 556037-2970
112 80 Stockholm

Ombud: Jonas Hult
adress som ovan

MOTPART

Västra Götalandsregionen
462 80 Vänersborg

Ombud: Regionjuristen Linda Stalfors
adress som ovan

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2013 -03- 2 8	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok Id 195377

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag - fredag 08:00-16:00
---	---	---	-----------------------------------	---

BAKGRUND

Västra Götalands läns landsting (landstinget) genomför en upphandling av *Gasol försörjning till Tvätteriet i Alingsås (TVA)*, dnr SN 371-2012. Upphandlingen genomförs med ett öppet förfarande.

Av tilldelningsbeslut meddelat den 21 januari 2013 framgår att landstinget valt att teckna avtal med Kosangas Sverige AB (Kosan). Anbudet från Preem Gas AB (Preem) utvärderades inte eftersom man i ett förtydligande villkorat sitt anbud.

YRKANDEN M.M.

Preem begär överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att utvärderingen görs om sedan vitesbestämmelserna har klargjorts och utan beaktande av anbudet från Kosan. I andra hand yrkas att upphandlingen görs om i sin helhet.

Landstinget har behandlat anbudsgivarna olika och agerat i strid med de grundläggande unionsrättsliga principerna. Till följd härav har *Preem* lidit eller kan komma att lida skada.

Till utvecklande av talan anføres bl.a. följande.

Vitesklausul

Preem har i sitt förtydligande önskat få en diskussion med landstinget om hur vitet slutligen skulle komma att utformas eftersom det ligger långt över praxis i branschen. En närmare diskussion om hur vitet och dess belopp i olika sammanhang faller ut har därför varit nödvändig. Det framgår redan av landstingets svar på ställda frågor att vitesbeloppen kommer att justeras

under vissa förutsättningar. Det är naturligt att det inte går att lämna en uttömmande lista på alla tänkbara situationer som kan uppstå. Däremot borde landstinget rimligen kunnat lämna besked om leverantörens ansvar omfattar även produktionsbortfall samt innebörden av att "hänsyn tas till orsaken för oförmåga att leverera". Ett vite om 800 000 kr per dygn eller om ansvar för utebliven leverans beroende på tredje man är förenat med vite/ersättning för skada för produktionsbortfall är förstås avgörande för om det är av kommersiella skäl är möjligt att lägga anbud. Begreppet "reservation" måste naturligtvis läsas i sitt sammanhang. Det framgår tydligt att Preem vill ha en diskussion om bestämmelsens innebörd.

Brister i anbudet från Kosan

Inte heller Kosan har accepterat vitesklausulen. Kosan har angett ändrade förutsättningar för hur vitesbestämmelsen ska tillämpas istället för att begära att landstinget förtydligar/klargör hur den kommer att se ut.

Kosan har även i strid med förfrågningsunderlaget begärt extra ersättning för exempelvis ritningar som behöver justeras under arbetet med tillståndsansökan. Villkoret innebär att också slutpriset för installation för anläggningen, en kostnad som är en del av utvärderingen, kan påverkas. Detta kan inte vara förenligt med förfrågningsunderlaget. Anbudet har således varit orent även av denna anledning och borde ha förkastats.

Kosan har inte heller villkorslöst accepterat begärd leveranstidpunkt den 1 juni 2013. Även detta innebär att Kosan lämnat ett anbud på andra villkor än förfrågningsunderlaget har angett. Förfrågningsunderlaget anger entydigt att slutleverans efter nämnda datum är förknippat med vite. Landstinget har nu angett att det är naturligt att tidsperioderna och därmed vitesklausulerna justeras i samband med avtalstecknandet med hänsyn till orsakerna till förseningen. Om det är så hade det varit enkelt att ange detta

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 4
1135-13

i ett tidigare skede. Så har dock inte skett. Det som landstinget nu anför är således en efterhandskonstruktion endast för att tillmötesgå Kosan. Anbudet från Kosan är därmed orent och ska därför förkastas.

Kosan har i sitt anbud angett att alternativ försörjning av gasol kommer att ske på landstingets bekostnad, oavsett anledning till att den används. Detta står i strid med förfrågningsunderlaget. En alternativ försörjning av gasol får inte medföra extra kostnader för landstinget. I annat fall har vitesklausulen ingen verkan. Landstinget har nu angett att den kostnad som Kosan begärt för sin alternativa leveransförsörjning avser ersättning endast i de fall landstinget skulle vara orsak till försenad eller avbruten leverans och att det "är den information som Kosan har lämnat i sitt förtydligande". Preem menar att detta är en otillåten justering av anbudet som Kosan tillåtit göra efter anbudstidens utgång. Kosan har därmed lämnat anbud på andra villkor än vad som angetts i förfrågningsunderlaget. Anbudet har därmed varit orent och borde ha förkastats.

Utvärderingen har inte skett med beaktande av att samtliga anbudsgivare ska behandlas på ett likvärdigt sätt. Genom att förkasta Preems anbud, utan möjlighet att få förklara sig och genom att anta ett anbud som genom ett flertal reservationer och villkor getts andra förutsättningar än vad som angetts i förfrågningsunderlaget har beställaren brutit mot de grundläggande reglerna om likabehandling av anbudsgivare.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 5
1135-13

Landstinget anser att Preems ansökan om överprövning ska avslås och anför bl.a. följande.

Vitesklausul

Det som Preem har framfört i sitt anbud och i sin ansökan om överprövning är inte en begäran om diskussion kring vitesklausulen, utan det är en reservation för vitesbeloppet och som Preem vill få möjlighet att påverka innan de beslutar sig för att lämna anbud. Denna typ av reservation för skallkraven kan inte anses vara något annat än ett orent anbud. Eftersom Preem har lämnat ett orent anbud har de inte lidit skada av landstingets beslut om tilldelning. Därtill är det i en upphandling som genomförs med ett öppet förfarande inte heller tillåtet att föra diskussioner med anbudsgivare för att på så vis förhandla om kraven i förfrågningsunderlaget.

Begäran om extra ersättning

Landstinget har i förfrågningsunderlaget begärt att leverantören ska vara behjälplig med vissa uppgifter. Bland dessa uppgifter ingår bl.a. att ta fram ritningar för den installation som måste anläggas innan själva gasolförsörjningen kan påbörjas. De ritningar som Kosan bifogat sitt anbud är inte på något sätt slutgiltiga, utan utgör ett förslag som tillsammans med landstinget och andra myndigheter kommer att färdigställas. Förutsatt att den färdigställda ritningen följer gällande normer och förordningar så finns det ingen grund för att leverantören skulle kunna hållas ansvarig för det fall lokala myndigheter skulle finna ritningarna felaktiga. Ett skäl för att ritningarna inte skulle accepteras av de lokala myndigheterna är om förutsättningarna på den aktuella platsen för installationen inte skulle stämma överens med de förutsättningar som landstinget lämnat till leverantören. Skulle det vara så att oförutsedda eller okända omständigheter skulle ändra förutsättningarna för leverantörens ritningar är det inte mer än skäligt att

denna extra kostnad ska åläggas den upphandlande myndigheten. Frågan om ökade administrativa kostnader har inte påverkat vare sig vitesklausulen eller utvärderingen.

Tidpunkt för leverans

Kosan har i förtydligande angett att de för att kunna börja leverera det datum som landstinget kräver i förfrågningsunderlaget så behöver de kunna påbörja installationen från och med den 1 mars 2013. I och med att Kosan anger behov av tid för tillträde till aktuellt område handlar det om en tidsplan för installationen innan dess att leverans av gasol kan påbörjas. Det kan inte anses vara något fel att en anbudsgivare anger beräknad tidsåtgång för efterfrågad installation och därigenom meddelar ett datum när installationsarbetet behöver starta för att kunna uppfylla landstingets krav på start av leverans den dag då tidigare avtal upphör. Den tidsplan som Kosan angett förändrar varken datum för avtalets start eller datum för leverans och har därmed inte inneburit någon förändring av förutsättningarna i förfrågningsunderlaget.

Alternativ försörjning

Kosan har angett att de har en s.k. "supply unit" och angett kostnaden för att använda denna alternativa försörjning samt leveranstid. Det kan framhållas att det i förfrågningsunderlaget anges som krav att leverantören ska kunna leverera gasol på alternativt sätt om det finns risk för att TVA inte kan köra fullproduktion den 1 juni 2013. Det bör uppmärksammas att det inte anges något krav på att den alternativa försörjningen ska ske kostnadsfritt. Trots detta har både Kosan och Preem tolkat kravet som att den alternativa försörjningen ska ske på leverantörens bekostnad för att på så vis undvika ett avbrott i försörjningen och därmed vitesbeloppet. Om landstinget skulle vara orsak till försenad eller avbruten leverans är det dock möjligt för landstinget att utnyttja den alternativa försörjningen till det pris leverantören angett. Detta är den information som Kosan har lämnat i sitt

förtydligande. Den angivna prissättningen har därmed inget att göra med vitesbeloppet.

Förtydligande

Kosan har tillåtits att förtydliga sitt anbud efter anbudtidens utgång och då i form av en beskrivning av vad som ingår i de installationskostnader som har angetts i Kosans anbud. Några nya eller ändrade uppgifter har inte tillförts, utan det handlar endast om ett säkerställande av att landstinget har tolkat anbudet på det sätt som avsetts. Någon komplettering har sålunda inte skett av anbudet efter anbudstidens utgång.

Likabehandlingsprincipen

Syftet med likabehandlingsprincipen är att lika ska behandlas lika. Landstinget har utgått från samma förutsättningar för båda anbudsgivarna. Eftersom Kosan gett in ett anbud samt ett förtydligande där skallkraven är uppfyllda och som inte inneburit några avsteg från kraven i förfrågningsunderlaget eller på något annat sätt påverkat avtalet så saknas det grund för att diskvalificera anbudet från Kosan. Landstinget har istället funnit att Preems anbud, till följd av att vitesklausulen inte accepterats utan reservation, är orent varför det inte kunnat utvärderas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingen ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och unionsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref. 50).

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange att på vilka omständigheter denne grundar sin talat och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i eller någon av de principer som anges i lagstiftningen och att en leverantör till följd av detta lidit eller kan komma att lida skada.

För att en upphandling enligt LOU ska uppfylla unionsrättens krav på lika-behandling ska leverantörer och de produkter som erbjuds behandlas lika. De förfaranden som används av en upphandlande myndighet ska tillämpas på samma sätt mot alla leverantörer som deltar i en upphandling. Skallkrav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska utvärdera anbudet.

Vitesklausul

Preem har i sitt anbud uttryckligen lämnat en reservation gällande vitet såtillvida att man vill ha en diskussion kring detsamma innan överenskommelse om eventuellt leveransavtal. Preem har även i sin ansökan om överprövning och i den fortsatta skriftväxlingen framfört samma önskan. Anbudet är sålunda villkorat och innefattar en reservation mot skallkrav i upphandlingen, vilket medför att fråga är om ett orent anbud. Landstinget har därför rätteligen förkastat anbudet från Preem.

Preem gör emellertid gällande att vitesklausulen i avtalsvillkoren brister i transparens då landstingets svar på ställda frågor under anbudstiden angående denna bestämmelse inte klargör om det justerade vitesbeloppet kan justeras ytterligare och i förekommande fall på vilket sätt.

I förfrågningsunderlaget punkten 10 *Prövning av anbud* anges bl.a. att anbud ska följa de avtalsvillkor som finns redovisade i Avtalsvillkoren.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 10
1135-13

I avtalsvillkoren (avtalsmallen) punkten 18 *Leveransförsening och Vite* anges bl.a. följande.

Vid försening från Leverantörens sida i förhållande till överenskomna tidpunkter är Beställaren berättigad att av Leverantören erhålla vite.

Vite motsvarande TVA (Tvätteriet i Alingsås) kostnad för sitt produktionsbortfall, 800 000 kr/dygn.

Anbudsgivaren skall kunna leverera gasolförsörjning på alternativt sätt om så behövs.

Av förfrågningsunderlaget punkten 7 *Frågor och svar under anbudstiden* anges bl.a. följande.

För att Regionen ska ha möjlighet att besvara frågor, ska dessa ställas senast 10 dagar innan anbudstidens utgång. VGR lämnar svar senast sex dagar för anbudstidens utgång. Endast skriftliga svar är bindande för Regionen.

Landstinget har lämnat följande svar på ställda frågor under anbudstiden avseende vitesklausulen:

Vitet gäller under hela avtalstiden

Hänsyn tas till oförmåga att leverera. Orsaken kan ju ligga hos TVA eller tredje part.

Beloppet 800 000 kr/dygn är ju ett genomsnitt och anpassas till den verklighet som råder vid tillfället för driftstopp. T.ex.

så fakturerar vi ju mindre på sommaren och mer på hösten och våren.

Angående vite efter godkänd installerad gasolförsörjning, 1/6. Om slutleverans sker efter detta datum är vitet 800 000 kr per dygn. Efter godkänd leverans av TVA gäller följande. Därefter är vitet 40 000 kr per dygn, maximalt belopp per år 800 000 kr. Avtalet justeras med denna text i samband med tilldelning. Leverantören har möjlighet att lösa försörjning med alternativ lösning.

I förfrågningsunderlaget punkten 3.1.8 *Leveransvillkor* anges att "[a]nbudsgivaren skall kunna leverera Gasol försörjning på alternativt sätt om det finns risk för att TVA inte kan köra fullproduktion den 1/6 2013" samt att "[a]nbudsgivaren skall redovisa alternativ försörjning".

Det konstateras att vitesklausulens utformning i avtalsmallen jämte de svar som landstinget har lämnat på ställda frågor under anbudstiden avseende vitet tillräckligt tydligt klargör när vite faller ut och beräkningen av vitesbeloppets storlek. Alla tänkbara situationer då vite kan falla ut och hur detta ska beräknas kan naturligen inte anges. Vidare anges att leverantören ges möjlighet att lösa försörjningen av gasol med en alternativ lösning.

I avtalsvillkoren anges därutöver att frågan om vite aktualiseras endast vid försening från leverantörens sida i förhållande till överenskomna tidpunkter och att landstinget då är berättigad att av leverantören erhålla vite. I landstingets svar under anbudstiden anges att vite bl.a. inte aktualiseras vid förseningar från landstingets sida eller från tredje man. Av detta följer sålunda att vite inte faller ut om leveransstarten senareläggs till följd av omständigheter som ligger utanför den antagna leverantörens kontroll.

Frågan om vitets storlek till följd av försening från leverantörens sida är närmast en civilrättsrättslig fråga som i förekommande fall får prövas i den för tvistemål stadgade ordningen och faller utanför prövningen i detta mål.

Sammanfattningsvis är de tänkta kommersiella avtalsvillkoren avseende vitesklausulen så tydligt utformade att de inte kan anses stå i strid med den grundläggande unionsrättsliga principen om transparens (förutsebarhet). Grund för ingripande mot upphandlingen i denna del saknas därför.

Begäran om extra ersättning

Kosan har i ett förtydligande till sitt anbud angett att man har tagit fram ritningar och har ett förslag på placering av gasolanläggningen som uppfyller vissa närmare angivna myndighetskrav samt därtill angett att för det fall lokala myndigheter inte accepterar deras förslag av andra anledningar än de i normer och förordningar (myndighetskrav) kan Kosan inte acceptera ändringar i ritningarna utan ersättning för ökade kostnader för administration och ersättning för eventuellt högre installationskostnader. Preem gör gällande att detta är en ren reservation även om termen "reservation" inte har använts och menar att anbudet är orent och bort förkastats.

Av förfrågningsunderlaget punkten 3.1.10 *Tillstånd* framgår att
"VGR kommer att anskaffa alla erforderliga tillstånd för Gasoltankens uppförande och användning för avsett ändamål. Anbudsgivaren skall vara VGR behjälplig med ansökan".

I förfrågningsunderlaget punkten 3.1.11 *Övriga krav* anges att
"Anbudsgivaren skall vara behjälplig med tillståndsansökan och andra myndighetskontakter. Anbudsgivaren skall också ta fram underlag för TVA gällande fundament, inhägnad, lossningsplats m.m."

Landstinget har lämnat följande svar på ställd fråga under anbudstiden

om landstinget har en översiktsplan/karta över området samt placeringen av tanken: *"Detta görs tillsammans med leverantören för att säkerställa att myndigheternas krav etc. uppfylls"*.

Landstinget har i förfrågningsunderlaget angett att landstinget kommer att anskaffa alla nödvändiga tillstånd för att kunna uppföra och använda planerad gasolanläggning på avsett sätt samt ställt krav på att leverantören ska vara behjälplig med vissa uppgifter i samband härmed. Framtagandet av ritningsunderlag för gasolanläggningen ska sålunda ske i samarbete med landstinget. Den skiss som Kosan nu utarbetat och bifogat sitt anbud kan inte ses som slutgiltig, utan får anses utgöra ett förslag som kommer att färdigställas tillsammans med landstinget och andra myndigheter. Om den färdigställda ritningen följer gällande normer och förordningar så finns det inte heller någon grund för att leverantören skulle kunna hållas ansvarig för det fall lokala myndigheter skulle finna ritningarna felaktiga. Det noteras slutligen att frågan om hur kostnaderna för framtagandet av ritningsunderlag och annan dokumentation ska regleras mellan avtalsparterna inte anges i förfrågningsunderlaget. Det får mot denna bakgrund därför anses inte visat att fråga är om en reservation i anbudet från Kosan. Grund för ingripande enligt LOU saknas därför även i denna del.

Tidpunkt för leverans

Kosan har i samma förtydligande som ovan angett att för det fall kontrakt är skrivet och tillstånd för lagring och hantering av brandfarlig vara inklusive de ändringar det medför att förvara gasol i cistern på landstingets område är klart först vid ett senare datum än den 1 mars 2013 så förskjuts accepterat leveransdatum med motsvarande tid. Preem gör gällande att detta är en reservation och att anbudet från Kosan därför är orent och bort förkastats.

Kosans förtydligande avser endast att klargöra att för det fall kontrakt inte är skrivet och att nödvändiga tillstånd inte är meddelade vid viss tidpunkt så kommer tiden för installationen av gasolanläggningen att vara otillräcklig för att hinna färdigställas för leveransstart den 1 juni 2013. Framförhållning är en naturlig del vid planeringen av alla projekt. Förtydligandet förändrar varken datum för avtalets start eller datum för planerad leverans. Kosan anger dessutom uttryckligen i förtydligandet att det inte innebär några avsteg från de krav som finns i förfrågningsunderlaget. Kosans påpekande om nödvändig ledtid för installationen utgör därför inte en sådan otillåten reservation som ska medföra att anbudet är orent och ska förkastas. Skäl för ingripande enligt LOU saknas därför i denna del.

Alternativ försörjning

Kosan har i ovannämnda förtydligande även angett att man kan tillhandahålla alternativ leveransförsörjning av gasol med en s.k. "supply unit" till vissa närmare angivna priser och leveransvillkor. I ett av landstinget därefter begärt förtydligande anger Kosan att dessa villkor avser endast de fall då det inte är Kosan som är orsak till behovet av alternativ leveransförsörjning. Detta förtydligande har skett på landstingets initiativ och har inte medfört att anbudet från Kosan tillförts nya uppgifter. Förtydligandet står också i överensstämmelse med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Kosan förtydligande är därför inte att betrakta som en reservation och står inte heller i övrigt i strid med bestämmelserna i LOU. Det finns därför inte grund för ingripande enligt LOU i denna del.

Likabehandlingsprincipen

Landstinget genomför upphandlingen med ett öppet förfarande och har därför saknat utrymme för en diskussion/förhandling om vitesklausulens innebörd på sätt Prem anger i reservationen i sitt anbud. Landstinget har inte fört några förhandlingar och inte heller i övrigt gynnat Kosan genom att ha tagit ovidkommande hänsyn i upphandlingsförfarandet. Det är därför

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 15
1135-13

inte visat att landstingets agerande i upphandlingen står i strid med likabehandlingsprincipen eller någon annan av de grundläggande unionsrättsliga principerna. Det saknas därför grund för ingripande enligt LOU även i denna del.

Orsakssamband

För ett bifall till en ansökan om överprövning av en upphandling krävs det inte bara att den upphandlande myndigheten har brutit mot LOU utan också att denna överträdelse av LOU medfört att sökanden lidit eller kan komma att lida skada, vilket framgår av 16 kap. 6 § LOU. Preem har rättligen gått miste om sin möjlighet att få kontraktet genom sin reservation och därmed inte på grund av att landstinget brutit mot LOU, oavsett om landstinget felaktigt skulle ha låtit Kosan gå vidare till utvärderingen på någon av Preems angivna grunder – vilket rätten dock här ovan funnit att landstinget inte gjort. Skaderekvisitet i 16 kap. 6 § LOU är alltså inte uppfyllt, varför ansökan även på denna grund ska avslås (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 28 mars 2012 i mål nr 3307-11, som överklagades till Högsta förvaltningsdomstolen varvid prövningstillstånd vägrades i beslut den 19 juni 2012 i mål nr 1906-12).

Sammanfattningsvis

Det som Preem anför och har visat innebär inte att landstinget har brutit mot någon bestämmelse i LOU på ett sådant sätt att Preem lidit eller kan komma att lida skada, varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV3109/1B LOU)

Urban Karlsson

Rådman

Föredragande i målet har varit föredraganden Michael Koch.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU